CHRISTI 120. EVARISTI PAP. 9. HADRIANI IMP. 1.

IV. Hadrianus perſequitur Chriſtianos.

Cum igitur Hadrianus Traiani in politicis omnibus ſectari veſtigia, illumque, ſi poſſet gloria antecellere conaretur; tantum abeſt ut perſecutionem in Chriſtianos jam a Traiano excitatam Romæ compeſceret, ut acrius atque acerbius inſtauraret: quippe qui cum nihil carius ſe habere monſtraret, quam patriam ſuperſtitionem tueri, ut ei eſſet omni ex parte conſultum, adverſantem ei in omnibus Chriſtianam religionem immenſo eſt odio proſecutus. Sed nova inſuper additur cauſa; quæ enim nuper ſub Traiano acciderat rebellio Judæorum, & immanis eorum in Romanos ſævitia, (quod Chriſtiana religio videretur Judæorum eſſe cognata, & ab illis ſcirent hos eſſe prognatos, quos etiam Judæorum interdum nomine nuncuparunt) ſummam in Chriſtianos Gentilium omnium concitaverunt invidiam. Sic igitur Hadrianus ſæviit in Chriſtianos. Severus (*a*) perſecutionem quartam ordine ponit, quæ eſt ab eodem Imperatore conflata: licet alii aliam in perſecutionibus numerandis rationem iniiſſe noſcantur.

(*a*) *Sever. hiſtor. lib. 2.*

V. Abſque edicto ſancita perſecutio.

At licet nullum in Chriſtianos edictum ab Hadriano promulgatum appareat, quod & teſtatur Tertullianus (*b*), tamen (quod alias dictum eſt) ſatis erant antiqua Romanorum jura, quibus nova & peregrina vetabatur religio, ut quilibet magiſtratus in eoſdem poſſet lege agere: quod & faciendum eſſe, vetus Traiani exemplum non tantum admonebat, ſed propemodum compellebat; ſiquidem quæ ab ipſo facta eſſent, ſancta utique & pia atque omni ex parte juſtiſſima cenſerentur. Sed & licet edictum ipſe adverſus Chriſtianos non promulgarit: tamen illud ſatis eſſe poterat, quod (ut ſcribit Dio in fine) ad vindictam eorum quos haberet infenſos, ſatis eſſe putaret, ſi ad eorum civitates ſcriberet, quod ſibi non placerent: cognito enim ſemel animo Imperatoris, quales putas in noſtros fuiſſe Gentiles? Certe quidem quæ a Chriſtianis philoſophis Ariſtide & Quadrato Apologiæ pro Chriſtiana religione luculentiſſime ſcriptæ ſunt, de quibus ſuo loco dicendum, magnæ ab eo in Chriſtianos concitatæ perſecutionis ſunt indices.

(*b*) *Tertull. in Apolog. c. 3.*

VI. Euſtachii & ſociorum martyrium.

Hadrianus igitur ipſo in Imperium ingreſſu, etſi erga omnes Romano ſubjectos Imperio optimum Principem, tamen in Chriſtianos exhibuit ſe Phalaridem: eo nimirum conſilio, ut pœnarum atrocitate atque ſævitia a Pietatis cultu, & religione quam ſuſceperant, abſtinerent: quamobrem Romam reverſus, Euſtachium (*), qui Placidus olim dictus erat, diuturna militia ſpectatiſſimum, & præclaris victoriis celeberrimum (de quo ſuperius locuti ſumus) certo jam ſigno Chriſtianum detectum, explorata tum ipſius, tum conjugis Theophiſtæ, Traianæ olim dictæ, & filiorum fide: cum ab inſtituto eos divelli non poſſe cognoſceret, leonibus tradi jubet qui cum contra naturalem ferociam non modo illis parcerent, ſed etiam adblandirentur; majori excandeſcens ira tunc Princeps, bovem æneum parari juſſit, intra quem igne candentem immiſſi martyres: glorioſum martyrium conſummarunt; duodecimo Kalendas Octobris, quo die tam Græci, quam Latini pari conſenſione eorumdem anniverſariam celebritatem agunt. Porro tam nobilis martyrii memoria Romæ egregiis illuſtrata eſt monumentis: at de ipſis plura notavimus in Romano Martyrologio. Hunc autem ob miram quamdam in tolerandis quamplurimis adverſis patientiam Nicephorus (*c*) alterum Job appellat; cujus Acta citantur a S. Joanne Damaſceno (*d*), ex quibus adverſus Iconoclaſtas mutuatur exemplum; putamus tamen eis multa ſuperaddita eſſe.

(*) Euſtathium.

(*e*) *Niceph. lib. 3. cap. 29.*

(*d*) *Damaſc. de imag. lib. 3.*

VII.

At non ejuſmodi tantum acerbiſſima perſecutione vexabatur Eccleſia: ſed & (quod gravius videbatur) hæreticorum pravis dogmatibus impugnabatur: erant (*e*) hi, qui adhuc vivente S. Ignatio cœperant ſinceræ fidei integritatem hæreſum labe conſpergere, Baſilides nempe, Saturninus, atque omnium ſordidiſſimus Carpocras: hi enim etſi jam ante ſua monſtra conceperant: tamen quoad vixerunt Apoſtoli, vel diſcipuli Domini, qui Traiani temporibus eſſe penitus deſiere, haud tam procaciter, ut poſtea fecerunt, in Eccleſiam graſſantes irrumpere conati ſunt: quamobrem (ut ſuperius dictum eſt, Hegeſippo auctore) Eccleſia ejus temporis, virgo antonomaſtice dicta erat: quæ licet numquam, quovis hæreticorum excreſcente diluvio, quod ſemel fuit, incorrupta ac illibata eſſe deſierit; tamen, quod hujuſmodi hæreſeon ſordibus forin-

(*e*) *Apud Euſeb. lib. 4. c. 21. Qui Hæretici ſub Hadriano.*

Ann. Eccl. Tom. II.

Hadriani liberalitas.

que debebatur, remiſit; deſuito tempore annorum ſedecim, ex quo id beneficium collatum eſſe voluit, inquit Dio lib. 69. id eſt, a præſenti anno uſque ad ſua Quindecennalia, ut in Diſſert. Hypat. cap. 5. num. VI. oſtendi adverſus Scaligerum, qui in Animadverſionibus Euſebianis ad numerum 2134. ait, pulcherrimum hinc deſumi *Inditionis* exemplum. Meminit hujus indulgentiæ Euſebius a Mediobarbo recitato: IMP. CÆSAR TRAIANUS HADRIANUS AUG. P.M. TR. P. Cos. II. In poſtica: RELIQUA VETERA HS. NOVIES MILL. ABOLITA S. C. Viſitur ibi Imperator ſtans, dextra facem, qua ſyngraphas adurit, ſiniſtra ſceptrum tenens. Fuit illa, inquit Scaliger loco laudato, immaniſſima ſumma, quæ ad rationes Gallicani collybi 17. milliones aureorum ſolatorum, & amplius accen-